

B. A. Bolt — W. L. Horn — G. A. Macdonald — R. F. Scott: **Geological Hazards**. 1. vyd. New York — Heidelberg — Berlin, Springer — Verlag 1975. 328 s., 116 obr. a tab.

V ostatnom čase s prudkým rastom populácie a veľkých sídelných aglomerácií sa viac ako doteraz vynárajú problémy ochrany životného prostredia. Z tejto oblasti je už rozsiahla odborná literatúra. Celkom nezvyčajnou publikáciou tohto druhu je kniha autorského kolektívu, z ktorého B. A. Bolt je profesorom seizmológie na Štátnej kalifornskej univerzite v Berkeley, W. L. Horn vládnym poradcom pre predpovedanie povodní v kalifornskom oddelení pre vodné zdroje v Sacramente, G. A. Macdonald profesorom geológie na havajskej univerzite v Manoe a R. F. Scott profesorom inžinierskej geológie na kalifornskom technologickom inštitúte v Pasadene.

Z histórie je známe, že najväčšími prírodnými nebezpečenstvami pre človeka od čias najstaršej ľudskej civilizácie sú explózie vulkánov, zemetrasenia, povodne, veľké zosuvy pôdy a snehové lavíny. Práve týmito deštruktívnymi geologickými procesmi sa recenzovaná kniha zaoberá. Autori, každý vo svojej profesii, zoznamujú verejnosť s priebehom najväčších známych prírodných katastrof z rozličných oblastí sveta, s príčinami ich vzniku, hmotnými škodami, ktoré spôsobili, a ľudskými obeťami. Opisy katastrof sú jednoduché, autori polemizujú s náhľadmi iných autorov, ale na problémy sa pozerajú z vlastného hľadiska, praxe a pozorovaní. Kapitoly dopĺňa pre-

hľad najväčších a najznámejších prírodných katastrof a ich následkov.

Najpodrobnejšie a najrozsiahlejšie sú časti o zemetraseniach (B. A. Bolt) a sopkách (G. A. Macdonald), ďalej kapitoly o zosuvoch pôdy (R. F. Scott) a povodniach (W. L. Horn). Súčasťou každej kapitoly (je ich 8) sú príklady, spravidla overené v praxi, akými spôsobmi a prostriedkami možno následky prírodných geologických katastrof znížiť na minimum. Opis niektorých katastrof ilustrujú výpovede očitých svedkov, ktorí ich prežili alebo priamo pozorovali. Tak napríklad v kapitole o sopkách sa čitateľ dozvedá o obsahu listu Plínia ml. jeho priateľovi rímskemu historikovi Tacitovi o priebehu explózie sopky Vezuv 24. augusta 79 n. l. a o smrti jeho strýka Plínia st., ktorý pri explózii zahynul. Jednotlivé kapitoly knihy sú doplnené kvalitnými fotografiami, mapkami a prehľadom použitej literatúry. Nevýhodou publikácie je, že sa údaje uvádzajú v rozličných jednotkách, čo zrejme vyplynulo z nejednotného používania jednotiek v krajinách, z ktorých informácie pochádzajú. V závere sú podľa kapitol prehľady najväčších prírodných katastrof v rozličných oblastiach zeme od najstarších čias ľudskej civilizácie.

Recenzované dielo je určené čitateľom, ktorí sa zaujímajú o štúdium geologických katastrof, ich príčin a následkov. Veľmi dobre poslúži aj geológom, geografom a vôbec okruhu pracovníkov zaoberajúcich sa urbanizáciou, projekciou a ochranou životného prostredia. Kniha vyšla v roku 1976 v druhom vydaní.

Pavel Malík